

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/274/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

66/2017. (IV. 27.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. július 30-án előterjesztett **panaszát** a 2017. április 27-én megtartott zárt ülésén született döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – az O.-i Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedés nem történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2016. július 10-én fogantató rendőri intézkedés (igazoltatás), kényszerítő eszköz (bilíncs) alkalmazása és annak módja, telefonjának megrongálása, továbbá a rendőri bánásmód és a panasztételben való akadályozás miatt 2016. július 30. napján elektronikus úton terjesztette elő panaszát, amit 2016. szeptember 1-jén kiegészített.

I.

1) A panaszbeadvány és annak kiegészítése szerint az alábbi tényállás állapítható meg. 2016. július 10-én hajnalban a panaszos és egy barátja kivilágítatlan kerékpárral közlekedtek T. településen, közúton. A barátja ült a nyeregben, a panaszos pedig hátul ült.

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Rendőrök állították meg, és igazoltatás alá vonták őket. A panaszos és barátja a kért személyes okmányokat azonban nem tudták átadni, mert nem volt náluk. Ezt követően a rendőrök lekérdezték az adataikat. A panaszos a rendőri intézkedést szerette volna mobiltelefonja hangrögzítőjével rögzíteni, amit közölt a rendőrökkel. (Ennek az volt az oka, hogy korábban történt már vele szemben intézkedés, amikor is úgy érezte, hogy nem megfelelően járt el a hatóság.) Az iPhone6S 64Gb típusú telefonja már az igazoltatás kezdetétől a kezében volt, ennek ellenére – minden előzetes figyelmeztetés nélkül – az egyik rendőr kiütötte a kezéből, majd megbilincselte. A telefonkészülék azóta is hibásan működik.

A panaszos a szabálysértés tényét a helyszínen elismerte, hangfelvételt nem készített, és az intézkedésnek nem állt ellen, ezért nem értette, mi tette indokolttá a telefon kiütését a kezéből, illetve a megbilincselését. A panaszos a két rendőr közül az alacsonyabb, fiatalabbik rendőr magatartását kifogásolta, mivel ő verte ki kezéből a telefont és bilincselte őt meg. A panaszos közölte a kényszerítő eszköz használatakor azt is a rendőrrel, hogy el volt törve a csuklója, aki ennek ellenére még jobban ráhúzta a bilincset, miközben azt mondta neki, „most okoskodjál, ha tudsz”.

A panaszost az O.-i Rendőrkapitányságra előállították, ahol adatait felvették, illetve felvételt készítettek. A rendőr az intézkedés végén megkérdezte a panaszost, hogy kíván-e panasszal élni, amire igennel felelt, és a dokumentumon ezt a részt alá is húzta. Ekkor a rendőr egy új dokumentumot hozott, és arra célozgatott, hogy a panaszos rossz helyen húzta alá. A panaszos ekkor azt mondta a rendőrnek, hogy ugye, emlékszik arra, hogy ezt az eseményt is rögzíti a feje felett levő kamera.

A bilincselés sérülést okozott a panaszosnak, ezért orvosi vizsgálatra vitték, ahol törésre utaló jelet nem állapítottak meg. A rendőr azonban az orvosnak azt bizonygatta, ha törést tapasztal, az nem a rendőri intézkedés során keletkezett, mert a panaszos elmondta neki hogy korábban csuklótörése volt. A panaszos szerint ez is azt bizonyítja: ő szólt a rendőrnek a kényszerítő eszköz alkalmazása során erről a tényről.

2) A panaszos öt nap múlva elment a kórházba, ahol az orvos megállapította, hogy idegsérülést okozott a bilincselés a törött csuklójánál. A panaszos továbbította a Testület részére a Szent Kristóf Újbudai Szakrendelő által 2016. július 15-én kiállított ellátási adatlapokat.

a) A sebészeti osztály által kiállított dokumentum az alábbiakat tartalmazza. A panaszos elmondása szerint július 10-én megbilincselték a bal kezét, azóta annak 1. ujjá zsibbad. A kórházban röntgen vizsgálatot végeztek, akkor friss törés nem volt igazolható, a panaszos sebészeti ellátásban részesült. Kb. másfél hónappal korábban ugyanitt MCP (kézközépcsont) törése volt.

A bal csukló felett 2 haránt ujjal radio-volarisan, dorso-uln. kettős harántirányú metszett, nem áthatoló, reakciómentes sebészek vékony pörkkel fedve. A kezujjakban keringés, a mozgás rendben, a kéz szorítóerő egyforma, hüvelykujj és thenár (hüvelykujj alatti párna) felsz. zsibbad. Az MCP duzzadt, fájdalmas a mozgatása.

A diagnózis: laesio nervi sens. perif. reg. thenaris et poll. sin. (k.m.n. idegsérülés a csukló és a kéz szintjében) Javasolt a panaszos sürgős neurológiai ellátása.

b) Az ideggyógyászati osztály által kiállított dokumentum a panaszolt sérülés szempontjából az alábbi adatot tartalmazza. Az érzőkör tekintetében azt állapította meg az orvos, hogy a kéz 1. ujjá dorsális

részén jelez tact. hypaesthesiat (érzékcsökkenés), egyébként testszerte megtartott felületes és mélyérzés.

A bal csukló felett 2 haránt ujjal radio-volarisan, dorso-uln. kettős harántirányú metszett, nem áthatoló, reakciómentes sebzések vékony pörkkel fedve. A kezujjakban keringés, a mozgás rendben, a kéz szorítóerő egyforma, hüvelykujj és thenár (hüvelykujj alatti párna) felsz. zsibbad. Az MCP duzzadt, fájdalmas a mozgatása.

A diagnózis: k.m.n. ideg sérülése a csukló és a kéz szintjében, a kéz ujjainak zúzódása a köröm sérülése nélkül. Javasolt gyógyszeresedés, kézkímélet.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszossal szemben az O.-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály T.-i Rendőrőrs állományába tartozó r. zászlós körzeti megbízott és egy r. őrmester járőr intézkedett.

2) A személyi szabadságot korlátozó intézkedésről, és kényszerítő eszköz használatáról szóló jelentés az alábbiakat tartalmazza.

2016. július 10-én a rendőrök T. területén láttak el gépkocsizó járőrszolgálatot, amikor is 0 óra 14 perckor észleltek egy kerékpárost, aki a csomagtartón egy személyt szállítva, „kacsázva”, bizonytalanul közlekedett az úttesten. A szolgálati gépjárművel a kerékpáros mellé értek és megállították. A kerékpárt hajtó P. A., a csomagtartón utazó férfi pedig a panaszos volt. A megállítást követően a panaszos lekezelő módon a rendőröktől megkérdezte, hogy „na, tik mit akartok?”

A r. őrmester közölte a kerékpárossal és a panaszossal az intézkedés tényét és célját: a kerékpáros azzal, hogy a csomagtartón személyt szállított, szabálysértést követett el, ezért vonták őket intézkedés alá.

A panaszos az intézkedés tényét és célját nem értette meg, ezt mondta: „Mi? Ugyan, hagyjad már magad! Ez micsoda nagy bűn!”, és legyintve próbálta a helyszínt elhagyni. A r. őrmester felszólította, hogy vesse magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek és legyen együttműködő. Ezt követően mindkettőjüket felszólította, hogy igazolják magukat, aminek a kerékpáros eleget tett. A panaszos azonban lekezelő és arrogáns hangvételben közölte a rendőrrel, hogy semmilyen irat nincs nála. Bemondásra pedig úgy közölt adatokat, hogy azt ne lehessen érteni. Többszöri felszólításra a „Zámon Pál” nevet diktálta be, és amikor a r. őrmester visszakérdezett és többi személyi adatának bediktálására szólította fel, hallgatott és nem akart több adatot közölni. A rendőr „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával közölte a panaszossal, hogy amennyiben nem tudja és nem hajlandó magát hitelt érdemlően igazolni, előállítja a rendőrkapitányságra további intézkedés megtétele céljából, és indokoltsága esetén kényszerítő eszköz alkalmazását helyezte kilátásba. A panaszos ezt követően megvonta a vállát, kezeivel maga előtt hadonászott, és ismételten el akarta hagyni a helyszínt, oly módon, hogy oldal irányban megfordult és egy lépést megtett. Ekkor „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával a r. őrmester ismételten felszólította, hogy fejezze be

jogsértő magatartását és vesse alá magát a rendőri intézkedésnek. A panaszos az ismételt felszólításnak sem tett eleget, a jogszerű rendőri intézkedés alól szándékosan próbálta magát kivonni. Mivel a panaszos viselkedése kiszámíthatatlan volt, támadásának és szökésének megakadályozása miatt a rendőr a jobb karját megfogta és a szolgálati gépkocsi mellé állította, majd közölte vele, hogy ruházatát átvizsgálja. A panaszos a rendőr fogásából megpróbált kiszabadulni, azt mondta, „na, próbálkozzál!”, és magatartása passzív ellenállásból aktívvá vált. Az intézkedés eredményes befejezése céljából a panaszost a lábsöprés technikájával a földre vitte és 0 óra 20 perckor a r. zászlós biztosítása mellett kezeit hátra helyzetben megbilincselte. A panaszos ruházatát a r. őrmester ezt követően átvizsgálta, nála támadásra, önkárosításra alkalmas, vagy a törvény által tiltott dolgot, illetve személyazonosításra alkalmas okmányt nem talált.

A panaszos a mobiltelefonját a bilincselést követően a barátja felügyeletére bízta. A r. őrmester közölte a panaszos barátjával, hogy az általa elkövetett szabálysértés miatt figyelmeztetésben részesíti, illetve elmondta a panasztételi lehetőséget számára, amit megértett és tudomásul vett. A férfi ezt követően elhagyta a helyszínt.

A panaszost a szolgálati gépjárműbe ültette a r. őrmester, majd a r. zászlós jelentette a szolgálatirányító parancsnok ügyeletésének a történeteket. A r. őrmester ezt követően ismételen felszólította a panaszost, hogy diktálja be a valós adatait, annak akkor eleget tett. A T.-O. útszakaszon a panaszos közölte vele, hogy nem ez az utolsó alkalom, hogy találkoznak, mert feljelenti a rendőrt.

0 óra 50 perckor érkeztek az O.-i Rendőrkapitányságra, ahol a panaszost az előállító helyiségben a r. őrmester 0 óra 55 perckor helyezte el. A panaszos ekkor is elmondta, hogy sérelmezi a bilincs használatát, mert fáj neki, ezért feljelenti a rendőrt, „bírószágig fogja vinni az ügyet”.

A r. őrmester a panaszost a kórház sürgősségi baleseti osztályára szállította, ahol a vizsgálatra várva, elmondása szerint eltört három napja a bal kezén a hüvelykujja, ami most is el van törve és azt fogja mondani az orvosnak, hogy ez a rendőri intézkedés során történt.

Az ügyeletes orvosnak a panaszos azt mondta a vizsgálat során, hogy a hüvelykujja a rendőri intézkedés közben megsérült, azt követően nem sokkal pedig azt mondta, hogy három napja tört el. A további vizsgálatok során az orvos megállapította, hogy nem tört el az ujjja és nem szenvedett olyan sérülést, ami orvosi ellátást, felügyeletet igényel. A panaszos sérelmezte az orvos vizsgálatát, azt mondta, elmegey rendes szakorvoshoz és megvizsgáltatja magát.

A panaszost az orvosi vizsgálatot követően a kórházból, 2 óra 3 perckor szabadították. Az elköszönésnél a panaszos felhívta a r. őrmester figyelmét, hogy a bíróságon találkoznak. A rendőr tájékoztatta a panaszost, hogy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése értelmében panasszal élhet, illetve arról, hogy az általa elkövetett szabálysértések miatt vele szemben feljelentést tesz – a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 207. §-ának (1) bekezdésében, illetve a 216. §-ának (1) bekezdésében foglaltak megszegése miatt.

A jelentés szerint 2016. július 10-én 0 óra 15 perckor az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján a panaszost igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése szerint átvizsgálták, a 33. § (2) bekezdés f) pontjában foglaltak miatt előállították. A panaszossal szemben az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszert, a 48. § b), c) és d) pontja alapján – figyelemmel a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 25. §-ának (1) bekezdésére, 40. §-ának (1)

bekezdésére és 41. §-ának (1) bekezdésére – bilincset alkalmaztak az utcán, 0 óra 20 perctől 0 óra 50 percig.

A jogellenes magatartás abbahagyására való felszólítás „a törvény nevében”, illetve a kényszerítő eszköz használatára a figyelmeztetés megtörtént. A rendőri intézkedés során személyi sérülés nem történt, dologban anyagi kár nem keletkezett.

3) A T.-i Rendőrőrs parancsnoka a parancsnoki véleményben az alábbi megállapításokat tette.

A panaszossal szemben a kényszerítő eszköz alkalmazása szükséges, jogszerű és arányos volt. Meghallgatta a kényszerítő eszköz alkalmazása során megsérült, valamint az eseménynél jelen levő, ismert személyeket. A megállapításokról részletes jelentés készült. A rendőri intézkedés, a személyi szabadság korlátozása a jelentés fenti pontjai alapján jogszerű és arányos volt.

Az egyéb parancsnoki megjegyzés szerint „a sérült személy nem volt hajlandó együttműködni, így meghallgatni nem tudtuk”.

4) A KEK KH lekérdezési adatlapja szerint a panaszos személyi adatainak lekérdezése 2016. július 10-én 0 óra 53 perckor történt meg.

5) a) A panaszos az O.-i Rendőrkapitányság az előállított /elővezetett személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztatóban foglaltakat megértette, azt aláírásával tanúsította.

b) Az O.-i Rendőrkapitányság „Nyilatkozat az elfogott, előállított, elővezetett személy részére” elnevezésű dokumentum az alábbiakat tartalmazza.

A panaszos tudomásul vette, hogy az előállítása rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt történt, amelynek várható időtartama 2 óra. Amennyiben az előállítása az 5 órát meghaladja, étkeztetését nem kérte, utolsó étkezés időpontja 2016. július 9. 22 óra. Folyamatos kezelést és orvosi felügyeletet igénylő, valamint fertőző betegsége nincs. Védő kirendelését nem kérte, védőt nem hatalmazott meg. Sérülése az előállítás során nem keletkezett. Panaszja az előállítással kapcsolatban nincs. A panaszos a dokumentumot aláírta.

6) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint – amely egyebek mellett a Testület elérhetőségét is tartalmazza (azonban a panasz benyújtás határidejére vonatkozó tájékoztatást nem) – a panaszossal szemben az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pontja alapján személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak a rendőrkapitányságon. Kezdeté 2016. július 10. 0 óra 15 perc, vége 2 óra 30 perc. A panaszosnak a személyi szabadság korlátozásának időtartama alatt sérülése keletkezett, illetve az előállítással és a rendőri intézkedés módjával szemben panasszal él. Az igazolás egy példányának átvételét a panaszos aláírásával tanúsította.

7) A Kórház sürgősségi betegellátó osztály 2016. július 10-én 1 óra 54 perckor vette fel a panaszost. A kiállított ambuláns lap szerint a diagnózis: a csukló és a kéz egyéb részeinek zúzódása. Az anamnézis: a rendőrség kérte a panaszos vizsgálatát az intézkedést követően. Bal csuklóján volarisan bilincs benyomata látszik. Bal kéz I. ujját fájjalja a panaszos, elmondása szerint az intézkedés során sérült. A panaszos elmondta azt is, hogy az ujjja el volt törve, három nappal korábban röntgen vizsgálat is készült emiatt. Az ujjon duzzanat, elszíneződés nem észlelhető.

2 óra 10 perctől röntgen vizsgálatot végeztek, de a bal kéz csontjain traumás eltérés nem volt látható.

8) Az O.-i Rendőrkapitányság r. törzsszázlós szolgálatirányító parancsnoka kivizsgálta a panaszolt rendőri intézkedést. A parancsnoki kivizsgálásról szóló dokumentum megismétli az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésben (Állásfoglalás II. rész 2) pont) foglaltakat, illetve az alábbi többlet információt tartalmazza.

A panaszost 2016. július 10-én 0 óra 55 perckor elhelyezték az előállító helységben. Az intézkedés foganatosításához szükséges jelentések elkészítését követően az intézkedő rendőrök szabadon akarták bocsátani a panaszost, aki azonban akkor úgy nyilatkozott, hogy a rendőrök eltörték az ujját. A panaszos kijelentését a r. zászlós jelentette a szolgálatirányító parancsnoknak, aki az intézkedő rendőröket arra utasította, hogy a panaszost a kórházba szállítsák sérülésének kivizsgálása céljából. A panaszost megvizsgálta az ügyeletes orvos július 10-én 1 óra 54 perckor. A panaszos az ügyeletes orvossal közölte, hogy bal hüvelykujja megsérült a rendőri intézkedés közben. Ezt az állítását a vizsgálat során módosította, majd az ügyeletes orvosnak elmondta, hogy az ujjja kb. 3 napja tört el. A további vizsgálatok során az ügyeletes orvos megállapította, hogy a panaszos ujjja nem tört el és nem szenvedett sérülést, csupán a bal csuklóján a bilincselés használatából adódó benyomódás látható.

A panaszos sérelmezte az orvos vizsgálatát: véleménye szerint megsérült és közölte, hogy elmegy egy rendes szakorvoshoz és meg fogja vizsgáltatni magát. Az ügyeletes orvos az elvégzett vizsgálatról ambuláns lapot állított ki. Az orvosi vizsgálatot követően a panaszos előállításának oka megszűnt, ezért a kórházban töltötték ki részére az előállítás időtartamáról szóló igazolást. A panaszos nem értett egyet az orvosi vizsgálat eredményével, meggyőződése volt, hogy a bilincselés okozta benyomódás sérülésnek minősül, ezért az igazolás kitöltése során aláhúzással megjelölte, hogy sérülése keletkezett, valamint azt, hogy a bilincs okozta sérülés miatt panasszal él. Ezen kijelentését a formanyomtatványon a „csukló, bilincs miatt” szöveggel rögzítette.

A r. zászlós ekkor közölte a panaszossal, hogy mivel az orvosi vizsgálatok ellenére úgy nyilatkozott, hogy sérülése van és emiatt a bilincselés kapcsán panaszt kíván tenni, beleegyezésével visszazárlítják az O.-i Rendőrkapitányságra vagy parancsnokot hívnak a helyszínre parancsnoki kivizsgálás foganatosítása céljából. A panaszos akkor azt nyilatkozta, hogy nem hajlandó visszamenni a rendőrségre, illetve nem vár meg semmiféle parancsnokot sem, mert inkább tartja magát a nyilatkozaton is megjelölt kijelentéséhez, miszerint sérülése és panasza nincs. A r. zászlós ekkor megkérte a panaszost, hogy a kitöltött igazoláson ezt kézírásával igazolja, azonban a panaszos erre nem volt hajlandó.

Mivel a panaszos előállításának oka megszűnt, a kórházból július 10-én 2 óra 30 perckor az intézkedést foganatosító rendőrök szabadon bocsátották, valamint tájékoztatták a rendőri intézkedéssel szembeni panasztétel lehetőségéről, illetve arról, hogy szabálysértési feljelentést tesznek ellene az általa elkövetett szabálysértés miatt. A panaszos az elmondottakat megértette és tudomásul vette.

A r. zászlós jelentette az eseményeket és az intézkedéseket, amelyek alapján az eset tisztázása végett parancsnoki kivizsgálást folytatott le a szolgálatirányító parancsnok. A kivizsgálás során keletkezett iratokból, az orvosi ambuláns lapból, valamint az intézkedő rendőrök szóbeli jelentéséből megállapította, hogy a panaszos támadásának, szökésének megakadályozása és aktív ellenszegülésének megtörése végett vele szemben jogszerűen, szakszerűen, az arányosság betartása mellett alkalmaztak testi kényszert és bilincset. A kényszerítő eszközök alkalmazása során sérülés nem keletkezett.

Az esettel kapcsolatban a szolgálatirányító parancsnok a panaszost a leírtak miatt nyilatkoztatni nem tudta. A kivizsgálás során megállapította, hogy a panaszos a Nyilatkozat 11. és 12. pontjában sérülésre nem hivatkozott, panasszal nem élt. A szabadításkor az Igazoláson leírt panaszát és sérülésre vonatkozó kijelentését szóban visszavonta, azonban azt írásban nem volt hajlandó megtenni.

A szolgálatirányító parancsnok az eset összes körülményeit figyelembe véve megállapította, hogy az intézkedő rendőrök az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése, 31. §-ának (1) bekezdése, 33. §-ának (2) bekezdés f) pontja, 47. §-a, 48. §-ának b), c) és d) pontja, valamint a Szolgálati Szabályzat 25. §-ának (1) bekezdése, 40. §-ának (1) bekezdése, 41. §-ának (1) bekezdése alapján jog- és szakszerűen, valamint arányosan jártak el. A r. törzsszázlós kivizsgálás során azt is megállapította, hogy a r. zászlós és a r. őrmester a kényszerítő eszközöket az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése alapján és a törvényben meghatározottak fennállása esetén alkalmazták, továbbá a 17. § (2) bekezdése alapján az intézkedés során a panaszos részére gondoskodtak orvosi ellátásról. Az intézkedő rendőrök részéről a szolgálatirányító nem állapított meg mulasztást.

9) Az O.-i Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele az Állásfoglalás II. rész 2)-8) pontjaiban ismertetett dokumentumokhoz képest az alábbi többletinformációt tartalmazza.

a) 2016. július 10-én 0 óra 15 perckor észlelték a rendőrök a szabálysértést, ami miatt az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése alapján megállították és intézkedés alá vonták a kerékpárt hajtó férfit és a csomagtartón utazó panaszost. A rendőrök a két férfit felszólították, hogy igazolják magukat, aminek a kerékpárt hajtó férfi eleget tett, a panaszos viszont az elsődleges jelentésben (Állásfoglalás II. rész 2) pont) részletezett magatartást tanúsította.

A panaszost az intézkedő rendőrök több alkalommal felszólították, hogy fejezze be jogsértő magatartását és vesse alá magát a rendőri intézkedésnek, aki azonban a felszólításnak nem tett eleget és továbbra is szándékosan próbálta magát kivonni a jogszerű rendőri intézkedés alól. A panaszos kiszámíthatatlan viselkedése miatt, illetve a szökés és a támadás megakadályozása céljából alkalmazott a r. zászlós testi kényszert: megfogás segítségével a szolgálati gépkocsi mellé állította. A panaszos magatartása az addigi passzív ellenállásból aktívvá vált, a fogásból mindenképpen ki akart szabadulni, ezért testi kényszer alkalmazásával a földre vitték, majd megbilincseltek és a rendőrkapitányságra előállították jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértésének továbbfolytatása miatt.

b) A panaszos igazoltatásának célja a személyazonosságának megállapítása volt, jogalapot pedig az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja és a Szolgálati Szabályzat 25. §-ának (1) bekezdése szolgáltatott.

c) A panaszos mobiltelefonja tekintetében a tájékoztató levél azt tartalmazza, hogy az intézkedés során a panaszos a telefonját nem használta, azt a kezében tartotta. Olyan kijelentést, vagy olyan mozdulatokat nem tett, ami arra utalt volna, hogy azt használni szeretné hang- vagy képrögzítés céljából. Ennek megfelelően a rendőrök nem is szólították fel arra, hogy ne használja azt. A panaszos mobilkészüléke az intézkedés közben földre esett, amit a bilincselést követően sérülésmentesen a barátja felügyeletére bíztak.

d) Az O.-i Rendőrkapitányság épületébe történő előállítását az indokolta, hogy a T.-i Rendőrőrs épületében az előírásoknak megfelelő előállító helyiség nincs kialakítva. A személyi szabadságukban korlátozott személyek biztonságos és szabályszerű őrzése a Rendőrőrs épületében nem oldható meg.

A kapitányságvezető megjegyezte azt is, hogy az O.-i Rendőrkapitányság székhelyvárosán kívüli előállítások fogantatása is minden esetben a Rendőrkapitányság előállító egységébe történik.

e) A Testület azon kérdésére, hogy a panaszos milyen magatartást tanúsított az intézkedés során, illetve ellenállt-e szóban vagy fizikálisan az intézkedésnek, a tájékoztató levél azt tartalmazza, hogy az intézkedésre a kerékpárt hajtó személy által elkövetett szabálysértés miatt került sor, ennek ellenére a panaszos már kezdettől fogva, folyamatosan lekezelő (az elsődleges jelentésben részletezett) magatartást tanúsított.

f) A kényszerítő eszközök alkalmazásával kapcsolatban az O.-i Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésben (Állásfoglalás II. rész 2) pont) foglaltakhoz képest többletinformációt nem tartalmaz.

A panaszos sérülései, illetve azzal összefüggésben a rendőrök segítségnyújtási kötelezettsége tekintetében feltett kérdésekre az O.-i Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása lényegét tekintve megegyezik az elsődleges jelentésben (Állásfoglalás II. rész 2) pont) és a parancsnoki kivizsgálásban (Állásfoglalás II. rész 8) pont) írtakkal.

g) A panaszos előállításának jogalapja az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pontja volt, mivel a panaszos a jogszerű rendőri intézkedés alól szándékosan próbálta kivonni magát, felszólításra jogsértő cselekményét nem hagyta abba. Az előállítás célja a megkezdett jogszerű rendőri intézkedés eredményes befejezése volt. Az intézkedő rendőrök tájékoztatták a panaszost, hogy jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés továbbfolytatása miatt fogantatják az előállítást.

Az előállítás 2016. július 10-én 0 óra 15 perctől 2 óra 30 percig tartott. Időtartama alatt beszállították a panaszost az O.-i Rendőrkapitányság épületébe, ahol 0 óra 55 perctől 1 óra 30 percig tartott az előállító helyiségben való elhelyezése. Ezt követően a kórházba szállították, ahol az ügyeletes orvos 1 óra 54 perctől vizsgálta meg. Az orvosi vizsgálatot követően a kórházból 2 óra 30 perckor bocsátották szabadon a panaszost.

h) A panaszbeadvány azon része tekintetében, miszerint a panaszos bekarikázta a rendőrkapitányságon a „panasszal élek” részt, de a rendőr rosszállását fejezte ki, és új dokumentumot tett a panaszos elé, a kapitányságvezető tájékoztató levele a parancsnoki kivizsgálásról szóló dokumentumban (Állásfoglalás II. rész 8) pont) foglaltakon túl az alábbi többlet adatot tartalmazza.

Amikor a r. zászlós közölte a panaszossal, hogy mivel panasszal él, visszazállítják a rendőrkapitányságra, ahol a parancsnok meghallgatja a panaszával kapcsolatban és kivizsgálja a panaszát, akkor azt nyilatkozta, hogy nem hajlandó visszamenni a rendőrségre, nincs semmi panasza, „csak azért írta a papírra, mert majd magasabb fórumon fog feljelentést tenni” és „ehhez kell neki alap”. Közölte, hogy ha kell, kijelenti, hogy a rendőri intézkedés során nem sérült meg, és meggondolta magát, még sem kíván panasszal élni a rendőri intézkedés ellen. A rendőr ekkor megkérte, hogy ebben az esetben az igazoláson tett nyilatkozatát a saját kézírásával javítsa ki, erre azonban nem volt hajlandó.

Az „Igazolás” nyomtatványon szereplő nyilatkozatra tekintettel a szolgálatirányító parancsnok a rendőri intézkedés jogszerűségét részletesen kivizsgálta (ld. az Állásfoglalás II. rész 8) pontjában írtakat), panasz eljárás azonban a rendőrkapitányságon nem indult.

i) A panaszossal szemben az intézkedő rendőrök feljelentést tettek a Szabs. tv. 207. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő „Személyazonosság igazolásával kapcsolatos köteleességek megszegése”, valamint a 216. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő „Jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség” szabálysértése elkövetése miatt. Az eljárást az O.-i Rendőrkapitányság szabálysértési hatósága folytatta le.

j) Az O.-i Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint az előállító egységben felszerelt kamerarendszer kép- és hangrögzítésre nem alkalmas.

A kapitányságvezető az iratanyag, valamint az intézkedő rendőrök szóbeli meghallgatása alapján a rendőri intézkedést jogszerűnek és szakszerűnek minősítette.

III.

A panaszbeadványban a panaszos sérelmezte igazoltatását, előállítását, a bilincs alkalmazását és annak módját, valamint a rendőri bánásmódot. Panaszolta továbbá azt, hogy a rendőri intézkedés közben mobiltelefonját a kezéből kiütötték, illetve azt is, hogy a panasz megtételében akadályozni próbálta az egyik rendőr.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, VI. cikke szerinti személyes adatok védelméhez, XIII. cikkében biztosított tulajdonhoz, XX. cikkében írt egészséghez való jogát, továbbá az Alaptörvény XXIV. cikke szerinti tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége.

A panaszbeadvány szerint a panaszos barátja hajnali időpontban kivilágítatlan kerékpárral közlekedett a közúton, és a panaszost utasként szállította a csomagtartón, amikor rendőrök állították meg, és igazoltatás alá vonták őket, de igazolványaikat nem tudták átadni.

A rendőrségi dokumentumok részben hasonló tényállást tartalmaznak. A rendőrök gépkocsizó járőrszolgálat során észleltek egy kerékpárost, aki a csomagtartón egy személyt szállítva, „kacsázva”, bizonytalanul közlekedett az úttesten. Megállításukat követően közölték a kerékpárossal és az utasként közlekedő panaszossal a rendőri intézkedés tényét és célját: a kerékpáros azzal, hogy a csomagtartón szállította a panaszost, szabálysértést követett el, ezért vonta őket intézkedés alá.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 2. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-a szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz. A szóbeli figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetését elismerő személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására. A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és - amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele - rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

Jelen panaszügyben továbbá az alábbi jogszabályi rendelkezések hívhatóak fel. A KRESZ 54. §-ának (1) bekezdése szerint kerékpárral a kerékpárúton, a kerékpársávon vagy erre utaló jelzés (117/c. ábra) esetében az autóbusz forgalmi sávon, ahol ilyen nincs, a leállósávon vagy a kerékpározásra alkalmas útpadkán, illetőleg – ha az út és forgalmi viszonyok ezt lehetővé teszik – a lakott területen kívüli úton, a főútvonalként megjelölt úton az úttest jobb széléhez húzódva kell közlekedni. Az 54. § (5) bekezdés 1. mondata szerint továbbá a kétkerekű kerékpáron 16. életévét betöltött személy szállíthat 10 évnél nem idősebb, a kerékpárt nem hajtó utast a kerékpár pótülésén.

A Szabs. tv. 224. §-ának (1) bekezdése szerint a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértését valósítja meg az, aki a KRESZ meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv. -ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

Erre a kérdésre Testület egyértelmű igennel felelt, hiszen a panaszos maga is elismerte barátja szabályszegő magatartását a panaszbeadványban.

A Testület megítélése szerint az intézkedő rendőrök szabálysértés elkövetését észlelték szolgálatuk ellátása során. Ezért, a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettségük keletkezett. A Testület megállapítása szerint az intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A panaszbeadvány szerint a panaszos elismerte a szabálysértés tényét, ugyanakkor iratok nem voltak náluk.

A rendőrségi dokumentumok szerint a rendőrök a kerékpárost és a panaszost is igazolásra szólították fel, aminek csak a kerékpáros tett eleget, míg a panaszos közölte, hogy nincs nála irat, illetve csak részben diktálta be adatait, és azt sem a valóságnak megfelelően.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. A 29. § (3) bekezdése továbbá kimondja, hogy ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják, az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, az igazoltatás helyét, idejét és okát, valamint – az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott felkérés teljesítése esetén – az igazoltatott személy lakóhelyét, tartózkodási helyét.

A rendőrök szabálysértés elkövetését észlelték, ezért vonták intézkedés alá a panaszost (és a barátját). Az igazoltatás jogalappal történt: a panaszos személyazonosságának megállapítása a közrend védelme érdekében indokolt volt.

A Testület megállapítása szerint a panaszos igazoltatása (illetve annak megkísérlése) közrendvédelmi célból szükséges volt, álláspontja szerint azzal a panaszos személyes adatok védelméhez való joga nem sérült.

3) A panaszos előállításának jogszerűsége tekintetében a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

A beadványban a panaszos az igazolásra való felhívását követő magatartásáról nem számolt be, csupán annyit említett, hogy a szabálysértés tényét a helyszínen elismerte, és az intézkedésnek nem állt ellen.

A rendőrségi dokumentumok szerint ugyanakkor az intézkedő rendőr közölte a rendőri intézkedés okát és célját, azonban ezt a panaszos nem értette meg, megpróbálta a helyszínt elhagyni. A r. őrmester ekkor felszólította, hogy vesse magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek és legyen együttműködő. A panaszos azt közölte a rendőrrel, hogy semmilyen irat nincs nála, illetve bemondásra úgy közölt adatokat, hogy azt ne lehessen érteni, illetve nem a valódi nevet diktálta be, és azon kívül más adatot nem is akart közölni. A rendőr „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával közölte: amennyiben nem tudja és nem hajlandó magát hitelt érdemlően igazolni, előállítja a panaszost az O.-i Rendőrkapitányságra további intézkedés megtétele céljából, és indokoltsága esetén kényszerítő eszköz alkalmazását helyezte kilátásba. A panaszos ezt követően megvonta a vállát, kezeivel maga előtt hadonászott, és ismételten el akarta hagyni a helyszínt. A r. őrmester ismételten felszólította, hogy fejezze be jogsértő magatartását és vesse alá magát a rendőri intézkedésnek, aminek azonban úgyszintén nem tett eleget, a jogszerű rendőri intézkedés alól szándékosan próbálta magát kivonni.

Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja az előállítás okait. A rendőrségi dokumentumok egyezően azt tartalmazzák, hogy a panaszos előállításának jogalapja az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja volt. Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

a) A Testület a panasz ezen részével összefüggésben utal az alábbiakra. Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata szerinti esetben az előállítás csak lehetőség a rendőr számára amennyiben három együttes feltétel fennáll: egy jogszerűtlen magatartás, ami felveti a szabálysértés gyanúját, meghatározott személyhez célzott rendőri felszólítás ezen magatartás abbahagyására és ezen jogsértő magatartás továbbfolytatása a felszólítást követően.

Az Rtv. 19. §-a szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérleget nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén továbbá az Rtv.-ben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

A rendőrség által hivatkozott szabálysértések az alábbiak voltak. Egyrészt a Szabs. tv. 207. §-a szerinti, a személyazonosság igazolásával kapcsolatos köteleességek megszegése, amit az követ el, aki személyazonosító igazolványra vonatkozó jogszabályban előírt kötelezettségét megszegi, az igazoltatásra feljogosított személy felszólítására személyi adatainak bemondását vagy a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvány átadását megtagadja, vagy az említett adatokra vonatkozólag az intézkedés során valótlan állít. A rendőrség hivatkozott továbbá a Szabs. tv. 216. §-a szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértésére, amit az követ el, aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik.

Ha a rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség az Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (jelen esetben szabálysértések gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga. A Testület ugyanakkor hangsúlyozza: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos elkövette-e a Szabs. tv. 216. §-a szerinti szabálysértést vagy sem, csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésre álló adatok alapján a rendőrök gondolhatták-e azt, hogy a panaszossal szemben felmerül a szabálysértés elkövetésének gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a szabálysértési eljárás azt állapítja meg, hogy a panaszos nem követett el szabálysértést vagy annak elkövetése nem bizonyítható.

A Testület úgy foglalt állást ebben a kérdésben, hogy a panaszos barátja szabálysértést (a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértését) valósította meg, ami miatt a rendőrök jogszerűen kezdték meg az intézkedést, és próbálták rögzíteni mindkét személy adatait. A Testület a rendőrség állítását tartotta valószínűbbnek, vagyis azt, hogy a panaszost több ízben figyelmeztették: vesse alá magát a rendőri intézkedésnek (azaz igazolja magát, illetve diktálja be adatait), ellenkező esetben személyi szabadságot korlátozó rendőri intézkedést foganatosítanak vele szemben (, illetve végső esetben kényszerítő eszközt fognak alkalmazni). A panaszos azonban a figyelmeztetéseket figyelmen kívül hagyta, a rendőri intézkedés alól megpróbálta magát kivonni.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján úgy ítélte meg, hogy az előállítás Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának első fordulata szerinti oka fennállt, a rendőrök a panaszos személyi szabadságát jogszerűen és indokoltan korlátozták.

b) Tekintettel arra, hogy a 33. § (2) bekezdése alapján fogatosított előállítások esetén a jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe utalta az előállítás szükségességéről való döntést, ezért a Testületnek a jogalap fennállásakor is vizsgálnia kell, hogy az előállítás megfelel-e az arányosság követelményének.

A Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. A fentebb ismertetett arányosság követelménye szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással jár.

A Testület a körülményeket úgy értékelte, hogy a panaszos igazoltatásának helyszíni sikertelensége (az adatait az elsődleges jelentés, illetve KEKH KH lekérdezési adatlapja szerint csak a rendőrség épületébe való beszállítás során, 2016. július 10-én 0 óra 53 perckor ismerték meg az intézkedő rendőrök), a panaszos magatartása (a rendőri felszólításnak több ízben nem tett eleget, és ellenállt), valamint a kényszerítő eszköz alkalmazása miatt szükséges volt a rendőrkapitányságra való előállítás. [A Testület ehelyütt felhívja a figyelmet arra is, hogy Szolgálati Szabályzat 28. §-ának (5) és (6) bekezdése értelmében az igazolás megtagadása vagy a személyi adatok hitelességének hiánya miatt megkezdett előállítás végrehajtását mellőzni kell, ha az intézkedés alá vont személy az előállítás közben megfelelően igazolja magát, vagy személyazonosságát a rendőr megállapította, és ellene bűncselekmény megalapozott gyanúja nem merült fel, kivéve, ha vele szemben kényszerítő eszköz alkalmazására került sor. Jelen esetben ugyanakkor nem az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés a) pontja miatt történt az előállítás.]

c) Mivel az előállítás Testület által jogszerűnek ítélt oka szabálysértés abbahagyásra irányuló felszólítás utáni folytatása volt, azt kell értékelni, hogy ez az előállítási cél (a szabálysértés folytatásának megszakítása) milyen tartamú előállítást tesz szükségessé.

Az előállítás időtartamával kapcsolatban az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése azt tartalmazza, hogy a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja.

A Testület álláspontja szerint a felszólítás ellenére folytatott szabálysértés megszakítására a lehető legrövidebb tartamú előállítás is elégséges, hiszen a szabadságától megfosztott személy már a hatósághoz való beszállítása során sincs abban a helyzetben, hogy a jogsértő magatartást folytassa. Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata alapján fogatosított előállítások legfeljebb addig tarthatnak, amíg az előállítással kapcsolatos és a szabálysértési eljárás megindításához szükséges dokumentációt az előállítás helyszínén a rendőrség felveszi, ezt követően az ilyen alapon előállított személyek szabadon bocsátásának van helye.

Jelen ügyben valamennyi rendőrségi irat egyezően azt tartalmazza, hogy a panaszos előállítása 2016. július 10-én 0 óra 15 perctől 2 óra 30 percig tartott. A rendőrségi dokumentumok szerint továbbá először az O.-i Rendőrkapitányság épületébe szállították a panaszost (0 óra 55 perckor történt meg az elhelyezés az előállító helyiségben, ott 35 percig tartózkodott). Tekintettel arra, hogy a panaszos úgy nyilatkozott, a rendőri intézkedés során eltörték az ujját, a kórházba szállították orvosi vizsgálatra. Az ügyeletes orvos 1 óra 54 perctől kezdve vizsgálta meg a panaszost (2 óra 10 perckor még röntgenfelvételt készítettek). Az előállítás időtartamáról szóló igazolást is a kórházban töltötték ki a rendőrök, majd 2 óra 30 perckor a panaszost szabadon bocsátották. A Testület nem tartotta

aránytalanak a rendőrség mérlegelés alapján meghozott, a panaszos előállítása mellett szóló döntését.

Összefoglalóan a Testület álláspontja szerint a panaszos előállításának jogalapja az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pontjának első fordulata alapján a vizsgált ügyben fennállt, és az előállítás fogatosításáról való döntés az Rtv. 15. §-a alapján arányosnak tekinthető, ezért az előállítással jogszerűen korlátozta a rendőrség a panaszos személyi szabadsághoz való jogát.

4) A Testület vizsgálta a panaszossal szembeni kényszerítő eszköz (bilincs) alkalmazásának jogszerűségét is.

A panaszbeadvány szerint a panaszos az intézkedéssel szemben ellenállást nem tanúsított, ennek ellenére történt a megbilincselése.

A rendőrségi iratok azt tartalmazzák, hogy a panaszos a rendőrök többszöri felszólítása ellenére nem vetette alá magát a rendőri intézkedésnek, majd kezeivel maga előtt hadonászott, többször el akarta hagyni a helyszínt. A rendőrök a panaszos viselkedését kiszámíthatatlannak értékelték, ezért – támadásának és szökésének megakadályozása miatt – egyikük a jobb karját megfogta és a szolgálati gépkocsi mellé állította, és közölte, hogy ruházat átvizsgálást akar végrehajtani. A panaszos a rendőr fogásából megpróbált kiszabadulni, magatartása passzív ellenállásból aktívvá vált. A r. őrmester a lábsöprés technikájával a földre vitte a panaszost, és a r. zászlós biztosítása mellett kezeit hátra helyzetben megbilincselte.

a) Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat.

A Szolgálati Szabályzat 40. §-ának (1) bekezdése értelmében a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

A Testület ehelyütt hivatkozik a fentebb említett arányosság követelményére is: a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontak.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

A Testület a bizonyítékok egybevetése alapján a rendőrség álláspontját találta meggyőzőbbnek: a panaszos magatartása alapot szolgáltatott a kényszerítő eszköz alkalmazásához, a megfogáshoz és a gépkocsihoz állításhoz, illetve – az aktív ellenállás miatt – a lábsöprés módszerével földre vitelhez **A Testület megállapította, hogy a bilincselést megelőzően alkalmazott testi kényszer jogszerűen és indokoltan történt, azzal nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.**

b) Az Rtv. 48. §-a tartalmazza a bilincs alkalmazásának lehetséges indokait. Ezen szakasz szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére. Az Rtv. 61. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell.

A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. §-a részletezi, annak (1) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának eseteit: a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget, f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.

A vizsgált esetben az elsődleges jelentés, a kapcsolódó parancsnoki vélemény, illetve a rendőri jelentések a bilincselés okául és alapjául az Rtv. 48. §-ának b), c) és d) pontját, azaz a támadás, illetve szökés megakadályozása, valamint az ellenszegülés megtörése érdekében történő bilincshasználatot jelölte meg. A bilincselés továbbá mindössze 30 percre, a panaszos rendőrkapitányság épületébe szállításáig tartott.

A Testület elfogadta a bilincselésre okot adó, a rendőrség oldalán felsorakoztatott körülményeket (a panaszos kezdetől fogva kötekedő, kiszámíthatatlan magatartását, kezével való hadonaszását, a passzívba aktívba váltó ellenállását, illetve, hogy el akart távozni a helyszínről, és a testi kényszernek ellenállt), és azt, hogy a rendőri felszólításoknak nem akart engedelmessé válni. **Ezzel pedig mindenképpen szükségesnek, illetve (időtartamát tekintve is) arányosnak tekinthető a panaszossal szemben alkalmazott bilincselés. A kényszerítő eszköz alkalmazásával nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.**

5) a) A panaszos sérelmezte a bilincselés sérülést okozó módját is. Állítása szerint közölte, hogy eltört korábban a csuklója, aki ennek ellenére a rendőr még jobban ráhúzta a bilincset.

Az elsődleges jelentés, illetve a „Nyilatkozat az elfogott, előállított, elővezetett személy részére” elnevezésű dokumentum szerint a panaszosnak nem keletkezett sérülése az előállítás során. Az előállítás időtartamáról szóló igazoláson a panaszos azt a részt húzta alá, hogy a személyi szabadsága korlátozásának időtartama alatt sérülése keletkezett, illetve azt írta a dokumentumra, hogy „a csukló, bilincs miatt” panasszal él. A kórház ügyeletes orvosa az ambuláns lapon a csukló és a kéz egyéb részeinek zúzódását diagnosztizálta. A panaszos bal csuklóján bilincs benyomata látszik. A bal kéz 1. ujját fájlalja a panaszos, aki elmondta, hogy az az intézkedés során sérült, illetve azt is, hogy az ujjja el volt törve. Az ujján duzzanatot, elszíneződést nem észlelt az orvos, illetve a röntgen vizsgálat sem mutatott traumás eltérést. A parancsnoki kivizsgálásról szóló dokumentumban a szolgálatirányító parancsnok úgy fogalmazott, hogy amikor a rendőrök szabadon akarták bocsátani a panaszost, úgy

nyilatkozott, hogy eltörték az ujját, ezért utasítást kaptak a kórházba szállítására. Ott a panaszos az ügyeletes orvossal először közölte, hogy bal hüvelykujja megsérült a rendőri intézkedés közben, majd úgy módosította, hogy az ujjá kb. 3 napja tört el. A vizsgálatok során az ügyeletes orvos megállapította, hogy a panaszos ujjá nem tört el és nem szenvedett sérülést, csupán a bal csuklóját a bilincselés használatából adódó benyomódás látható.

Az Rtv. 17. §-ának (2) bekezdése értelmében a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön. Az Rtv. 18. §-ának (2) bekezdése továbbá úgy rendelkezik, hogy a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkehető egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.

A Szolgálati Szabályzat 31. §-ának (7) bekezdése előírja, hogy elhelyezéskor a fogvatartottat nyilatkoztatni kell sérüléseiről, esetleges panaszáról. Betegség vagy sérülés esetén orvosi ellátásban kell részesíteni.

A Testület a rendelkezésére bocsátott bizonyítékokat úgy mérlegelte, hogy a rendőrség állítását fogadta el valószínűbbnek. A panaszos maga ellentmondásosan nyilatkozott a rendőri intézkedés során a sérülése kapcsán. **A Testület a panasz ezen része tekintetében úgy foglalt állást, hogy a rendőrség eleget tett az idézett kötelezettségének, ezért a panaszos egészséghez való joga nem sérült.**

b) A panaszos a beadványban is azt sérelmezte, hogy a bilincselés során szólt a rendőrnek arról, hogy eltört korábban a keze, aki azonban még jobban ráhúzta a bilincset és azt mondta, hogy „most okoskodjál, ha tudsz”.

Az elsődleges rendőri jelentés szerint éppen a panaszos volt az, aki megpróbált a rendőr fogásából kiszabadulni, és közben azt mondta, „na, most próbálkozzál!” Az O.-i Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele azt tartalmazza, hogy a panaszos kezdettől fogva lekezelő magatartást tanúsított. A rendőr állítólagosan elhangzott mondata tekintetében ugyanakkor a rendőrség nem nyilatkozott.

A Testület a panasz bánásmódra vonatkozó része tekintetében utal az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja

szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekén túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület a panaszossal szemben intézkedő rendőr és bánásmódja tekintetében a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértése miatti kifogás kapcsán úgy határozott, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható.

6) A panaszbeadvány szerint a panaszos mobiltelefonjával hangfelvételt akart készíteni a rendőri intézkedésről, amit közölt a rendőrökkel. telefonja az igazoltatás kezdetétől a kezében volt, amit az egyik rendőr kiütött a kezéből. A készülék hibásan működik azóta.

A rendőrségi dokumentumok közül az elsődleges jelentés azt tartalmazza, hogy a panaszos megbilincselését követően a mobiltelefonját a barátja felügyeletére bízták. Az O.-i Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele továbbá azt tartalmazza, hogy az intézkedés során a panaszos a telefonját nem használta, azt a kezében tartotta. Olyan kijelentést, vagy olyan mozdulatokat nem tett, ami arra utalt volna, hogy azt használni szeretné hang- vagy képrögzítés céljából. Ennek megfelelően a rendőrök nem is szólították fel arra, hogy ne használja azt. A panaszos mobilkészüléke az intézkedés közben földre esett, amit a bilincselést követően sérülésmentesen a barátja felügyeletére bízták.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során – egyéb jogok mellett – a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a panasz tulajdonjogra vonatkozó része tekintetében, ezért a panaszos tulajdonhoz való joga tekintetében alapjogi sérelem nem volt megállapítható.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét ügyben a rendőröknek intézkedési kötelezettségük keletkezett, ami nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát, illetve az igazolásra felhívása jogalappal történt. A rendelkezésre álló

bizonyítékok alapján a Testület továbbá úgy foglalt állást, hogy a panaszos előállítása jogszerű, indokolt és arányos volt, a rendőrség a személyi szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozta. A Testület továbbá a bizonyítékokat úgy mérlegelte, hogy a panaszossal szemben indokolt és jogszerű volt a kényszerítő eszközök alkalmazása is. A panaszos kézsérülése tekintetében a Testület úgy foglalt állást, hogy a rendőrség álláspontját tartotta elfogadhatónak, kimondta ezért, hogy a panaszos egészséghez való joga nem szenvedett sérelmet. A rendőri bánásmód, illetve a tulajdonhoz való jog tekintetében ugyanakkor az ellentmondó bizonyítékok miatt alapjogi sérelem nem volt megállapítható.

A fentiek miatt a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. április 27.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZBIZOTTSÁG